

Kommentarer til Nittedals kommunedelplan fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett 2024-36

FRINI – Friluftslivsorganisasjonene i Nittedal

1 Sammendrag

FRINI er glad for at kommunedelplanen inneholder mange gode målsetninger og viktige rammebetingelser, men mener planen er mangelfull når det gjelder gode tiltak for å oppfylle målene.

FRINI ber om at planen blir mer bearbeidet i samarbeid med friluftslivsorganisasjonene, før den vedtas.

2 Kommentarer til innholdet i kommunedelplanen

Kommunedelplanen kommenteres kapittel for kapittel, dvs. at punkt 2.1 under er kommentarer til kapittel 1 i kommunedelplanen, punkt 2.2 er kommentarer til kapittel 2, osv. Kapitteloverskriftene er beholdt.

2.1 Innledning

Det er positivt at Nittedal kommune så tydelig definerer sitt ansvar for å tilrettelegge for fysisk aktivitet. Det kunne i samme setning vært nevnt at Friluftsloven §22 også gir et ansvar til kommunen å fremme allmennhetens friluftslivsinteresser.

2.1.1 Bakgrunn

Det er positivt at Nittedal kommune så tydelig definerer at anlegg for friluftsliv, eksempelvis gangveier/stier må følges opp i kommuneplanens arealdel.

2.1.2 Formål

Det er positivt at Nittedal kommune så tydelig definerer at kommunedelplanen skal fungere som styringsredskap for måloppnåelse innen feltet, og at planen skal ha tydelige mål.

2.1.3 Planprosess

FRINI opplever ikke at den planprosessen som har blitt gjennomført har bidratt til det foreliggende forslaget til planen. FRINI kjenner heller ikke til at lag og foreninger innenfor friluftsliv har bidratt i en ekstern ressursgruppe. FRINI var deltaker i slike prosesser i den forrige utgaven av planen, og siden mange formuleringer er beholdt fra den forrige utgaven av planen, kan det eventuelt stå at vi har bidratt til de deler av planen som ikke er endret.

FRINI ønsker å få innsikt i hva ressursgruppe intern og ressursgruppe ekstern har bidratt med til dette forslaget til kommunedelplan. FRINI har ikke blitt informert om disse bidragene.

2.1.4 Oppbygging

FRINI mener oppbyggingen av planen er god, men ser ikke anleggsplanen som skal være i kap.6.

2.1.5 Evaluering av forrige planperiode

2.1.5.1 Fysisk aktivitet

FRINI savner en mer detaljert redegjørelse for det som er oppnådd. FRINI savner en mer detaljert framstilling av det betyr at det er jobbet med turvei/elvepark. Hvilke analyser, forslag og planer foreligger?

2.1.5.2 Friluftsliv

I første avsnitt bør det stå at det konkrete samarbeidet mellom FRINI og Nittedal kommune ikke er videreført etter at Nittedal kommune valgte å avslutte stillingen Friluftslivskonsulent.

Det er flott at utbedringen av strekningen Waage Dam – Jensrudveien ble gjennomført. Det vesentlige av dette arbeidet ble gjort mens Friluftslivskonsulenten var ansatt, med godt samarbeid mellom mange lag og foreninger, og kommunen.

FRINI savner en redegjørelse for hvilke vurderinger Nittedal kommune har gjort siden de øvrige tiltakene fra forrige plan ikke har blitt realisert. Hvilke alternative finansieringer har blitt vurdert?

FRINI forstår ikke helt redegjørelsen om mangelen på gjennomførte tiltak. FRINI er enig i at «prosjektene innen friluftsliv krever høyere grad av koordinering». Men hvis dette er den utløsende faktor, hvorfor har da Nittedal kommune valgt å avslutte stillingen som nettopp var tenkt å gjøre denne koordineringen? Hvordan skal man forstå utsagnet om «pekepinn for veien videre»; at denne stillingen gjenopprettes? FRINI støtter at denne stillingen gjenopprettes.

FRINI savner en redegjørelse av de folkehelseiltak og tilbud som er gjennomført, og mangler også en presentasjon av fylkets medvirkning til disse. **Uten støtte fra Aktiv i Viken programmet hadde flere av folkehelseiltakene ikke kunnet bli realisert.** Nittedal kommune har ikke støttet noen folkehelseiltak som vi kjenner til. Så vidt vi kjenner til, har bidraget fra Nittedal kommune begrenset seg til et lite antall bok-premier på avslutningskvelder for helårlige arrangementer.

2.1.6 Rammevilkår

Kapitlet om rammevilkår er godt. FRINI er glad for at kommunens ansvar er tydelig definert, eksempelvis forpliktelsene definert i Friluftslovens §22, og regjeringens føringer om andelen av befolkningen som oppfyller helsemessige anbefalinger om fysisk aktivitet. Når det gjelder punktet om befolkningsframskriving (1.6.4) bør det peke på utfordringene om eldre befolkning som tydelig er definert i samfunnsdelen. Utfordringer i forhold til mottak av flyktninger er heller ikke behandlet.

2.1.7 Økonomiske virkemidler

Kapitlet er litt generelt, og FRINI savner en redegjørelse for hvordan Nittedal kommune ser for seg bruk av beskrevet finansiering for å nå kommunens mål i alle de 3 sektorene planen omfatter. Fylkeskommunal finansiering og støtte fra stiftelser er ikke nevnt. Uten disse ordningene hadde det ikke vært mulig for friluftslivsorganisasjonene å gi et så godt folkehelseiltak.

2.2 Målbilde

Dette kapitlet synes nå å gjenta samfunnsdelens målbilde. FRINI savner betraktninger om sammenheng mellom dette målbildet og denne kommunedelplanen.

Målbildet mangler mål om hvordan man skal oppnå målene, hvor samarbeid med friluftslivsorganisasjonene kunne vært nevnt som virkemiddel og mål. Dersom stillingen som friluftslivskonsulent gjenopprettes i samarbeid med friluftslivsorganisasjonene, vil det være mulig for Nittedal kommune å legge til rette for oppfyllelse av målene, og det vil være lettere å få støtte fra andre offentlige og private ordninger.

2.3 Fysisk aktivitet

2.3.1 Prioriteringer for fysisk aktivitet

FRINI mener at det er bra at tabellen «Hva skal vi gjøre for å gi alle mulighet til å være fysisk aktive hver dag» har en plass i planen, men innholdet i denne tabellen er lite konkret, savner konkrete virkemidler, nevner bare anlegg og ikke aktivitetstilbud. FRINI forstår heller ikke prioriteringene som ligger bak at «trygge skoleveier» og å «prioritere gående og syklende» er oppført under «Lang sikt».

Fysisk aktivitet oppleves ofte lettere når aktiviteten har et mål eller en mening. Det kan være å lufte bikkja, men kan også være å besøke et kulturminne eller en severdighet. Nittedal kommunes vedlikehold av kulturminner er mangelfull, og det har heller ikke blitt lagt til rette for besøk. Adkomst er mange ganger vanskelig og ikke egnet for barnevogn og rullestol. Offentlig transportmulighet er ofte fraværende. Utfartsparkeringer er det lite av. Skilting og annen informasjon fra kommunene til innflyttere og innvandrere er mangelfull. Et tiltak som er nevnt er å koble turstier mot kulturminner og andre attraksjoner. Her er turlaget allerede godt i gang, men uten bidrag fra Nittedal kommune.

Friluftslivsorganisasjonene har prøvd å bidra, men får ingen driftstøtte til vedlikehold, og må også betale for leie med lite forutsigbarhet (kortsiktige leiekontrakter) når vi prøver å holde kulturminner i hevd. Vi savner en nytenking fra kommunen, hvor ønske om kortsiktig gevinst i form av leieinntekter erstattes av langsiktig tenking med sikte på å vedlikeholde kulturminner som turmål og kilde til sosial aktivitet.

Et annet mulig innsatsområde er skolene. Det er godt kjent at fysisk aktivitet i skolen er positivt, og særlig kan bidra til bedre læringsmiljø for de som ikke er så teoretisk anlagt. Friluftslivsorganisasjonene tilbyr Opptur, med kunnskapspåfyll blant annet om vår nære historie. Vi tilbyr opplegg for skolene for at de kan oppfylle læreplanens mål om å lære bruk av kart. Det vil igjen være til hjelp for fysisk aktivitet senere i livet.

Andre innsatsområder er enkle turopplegg som legges ut på helsestasjoner og som utnyttes for «grønn resept», og andre tilbud som aktiviserer en voksende andel eldre.

Vår konklusjon er at denne delen av planen mangler mange gode tiltak, og hvordan Nittedal kommune kan bidra.

2.4 Friluftsliv

2.4.1 Friluftsliv i Nittedal

FRINI mener kapitlet er litt generelt, og ikke bidrar til å løfte utfordringene, eksempelvis andelen av befolkningen som er inaktive eller lite aktive (ref Helsedirektoratet), sosialt fellesskap og integrering av nye Nittedøler.

2.4.2 Prioriteringer

FRINI mener at det er bra at tabellen «Hva skal vi gjøre for å gi alle lett og nær tilgang til naturen» har en plass i planen. Vi ser med glede at veien fra Åneby til Høldippelen er med. For øvrig er innholdet i denne tabellen er lite konkret, mangler konkrete virkemidler, og nevner ikke aktivitetstilbud. FRINI forstår heller ikke prioriteringene som ligger bak at å «utbedre gamle driftsveier og «koble turstier mot attraksjoner/kulturminner» er oppført under «Lang sikt».

2.5 Idrett

(Utenfor FRINIs virkeområde.)

2.6 Anleggsplan

FRINI mener at kapitlet inneholder relevante generelle betraktninger, men for øvrig er mangelfullt og ikkefølger opp målsetningene i begynnelsen av planen.

2.7 Konklusjon

FRINI er enig i de generelle betraktningene, men syner for øvrig at de foreslått(e) konklusjon (ene) er mangelfulle. Se for øvrig kommentarer til tidligere kapitler